

L'ALTERNATIVA

INDEPENDENTS

EL CANVI NECESSARI

Ordino, 17 de gener del 2009

Bona nit, companyes i companys,

Bona nit amigues i amics.

Comencem un any que els socialdemòcrates i la gent de l'Alternativa encarem amb molta il·lusió, però també una enorme responsabilitat: la de saber connectar i donar resposta a l'expectativa de canvi que s'ha instal·lat en bona part de la societat andorrana.

Cada dia són més nombrosos els ciutadans i ciutadanes, homes i dones d'aquest país, que estan decidits a deixar enrere la vella política liberal-conservadora, ancorada en el passat, per obrir nous horitzons a Andorra.

Les properes eleccions al Consell General ens han de servir per obrir una nova etapa política a Andorra.

Una etapa que torni l'esperança i la confiança en les institucions posant punt i final a la pèrdua de respecte a l'interès general que ha portat la política equivocada i excloent del govern PINTAT i dels partits que li donen suport.

Una etapa que es caracteritzi per l'assumpció de noves prioritats polítiques: la desaparició de l'amiguisme, la regeneració democràtica, la defensa del pluralisme, les llibertats i els drets civils i l'avenç social.

Aquesta és l'etapa que els socialdemòcrates volem obrir.

Demanem doncs el suport dels ciutadans i ciutadanes per dur a terme una veritable política de canvi que faci possible que Andorra avanci com a país i com a societat.

I. EL CANVI ÉS POSSIBLE

Els socialdemòcrates volem encapçalar aquest canvi perquè ens fem ressò d'aspiracions profundes que surten del cor de la nostra societat.

Porto quatre anys parlant i escoltant la gent, les persones i les associacions professionals, culturals i esportives.

Els ciutadans estan demanant que es posi seny i respecte a tant desgavell.

Tenen tota la raó:

farem de l'entesa ciutadana i de la integració política i social la base de la nostra política de canvi.

Diàleg institucional i amb les forces polítiques que articulen la política andorrana, diàleg amb la societat i estabilitat institucional seran les característiques essencials del nou estil de Govern que els socialdemòcrates estem disposats a posar en pràctica.

No ho volem fer sols, sinó en companyia de la societat andorrana.

En contacte amb els joves, amb l'àmplia majoria de ciutadans que ens demanen que fem de les seves necessitats reals (l'accés a l'habitatge, l'educació dels seus fills, un medi ambient saludable, la feina...) el centre de la política andorrana.

En contacte amb els àmbits culturals, amb tots aquells que per la seva capacitat intel·lectual tenen molt que aportar al país.

Amb tots aquells que, des de la seva no adscripció política partidària, volen construir amb nosaltres un país unit i sense exclusions per raons de fortuna o d'origen.

En definitiva, en companyia d'aquesta majoria social d'Andorra que espera, que vol veure desenvolupat un projecte de govern progressista com el que els socialdemòcrates amb l'Alternativa representem.

I no li podem fallar.

Jo no li fallaré i estic segur que tots vosaltres estareu, com sempre i millor que mai, a l'altura d'aquest repte apassionant.

I per això he vingut avui a demanar-vos ajuda.

Perquè el canvi no és obra per a una sola persona.

No és tampoc obra només del Partit Socialdemòcrata.

Jo, com tots vosaltres, vull el canvi i treballaré pel canvi amb tota la meva força.

Però el canvi no és solament meu, ni solament vostre.

El canvi és de totes i de tots i és per a tothom, perquè és un projecte compartit per i per a el conjunt de la societat andorrana.

És per donar entrada a una nova etapa.

Perquè s'acabin les dues Andorres i Andorra sigui realment la casa de tots.

La casa comuna i el lloc de trobada de tots els homes i totes les dones que hi vivim i hi treballem.

Volem un país on ningú no es senti marginat ni exclòs, del qual ningú no se n'hagi d'anar en contra de la seva voluntat perquè aquí no trobi oportunitats per realitzar el seu projecte de vida.

Un país acollidor i integrador de les diferències.

Una Andorra oberta, que valori la seva singularitat però que també aprofiti la riquesa de les aportacions de les noves generacions.

La majoria social andorrana reclama i necessita una nova forma d'actuar. Una nova forma de governar des de la humilitat, el diàleg i la proximitat amb la ciutadania.

Comptant amb la gent i no atrinxerant-se front a la gent.

Posant les prioritats del Govern allà on són realment les prioritats dels seus ciutadans –la feina, la vivenda, la sanitat i l'educació– i no on són les obsessions d'alguns per sortir als diaris i portar de franc una vida luxosa.

Albert Pintat i els seus socis del CDA-Segle XXI han tingut quatre anys per governar mirant els ciutadans a la cara i no ho han fet.

No han governat per a la gent perquè han posat sempre al davant l'interès particular dels seus partits i grups de pressió, deixant l'interès general en segon terme.

II. FACTORS DE CANVI

Estem convençuts que es donen importants factors que intervenen a favor del canvi polític. N'esmentaré tres:

1) El canvi com exigència de la societat andorrana.

La necessitat del canvi, de l'alternança, és des de fa mesos, una exigència de la societat andorrana.

Una societat dinàmica i madura, que no accepta que una Andorra, la de dalt de l'escala econòmica i social, decideixi per l'altra o en contra seva.

Una societat plural que vol seguir sent una comunitat política de ciutadans lliures i iguals en drets, que vol poder seguir construint un país de comú acord i per a tots, des de la igualtat d'oportunitats i amb drets compartits.

Una societat que reclama als poders públics més transparència democràtica i més compromís amb l'Andorra real i amb els problemes de la ciutadania.

2) El canvi com superació del projecte esgotat del liberalisme conservador

El canvi que suposarà l'alternança serà conseqüència de la superació d'un projecte esgotat i que ja no dóna més de si: el projecte del PLA, afectat, en primer terme, pel desgast inevitable que produeixen catorze anys d'hegemonia política.

El projecte liberal està també afectat per un procés de radicalització conservadora que no ha estat entès ni compartit per una bona part dels seus electors.

Un partit i un govern febles, sense marge de maniobra per a fer pactes d'Estat incapaços de construir un país des de l'acord, per la qual cosa prefereixen fer-ho des de l'exclusió: només treballen per impedir l'alternança.

3) El canvi com expressió d'una alternativa real i preparada per governar

El canvi serà possible perquè els socialdemòcrates tenim un projecte progressista, d'esquerres i reformista.

La nostra condició d'alternativa es recolza no solament per ser la força política que més representa, perquè més s'hi assembla, a la societat andorrana sinó també perquè les iniciatives polítiques que hem desenvolupat en la nostra feina constant d'oposició constructiva ens avalen i ens acrediten com a un equip preparat per governar.

III. ANDORRA DES DE L'ENTESA

Els socialdemòcrates volem aportar confiança, tranquil·litat i estabilitat a la societat andorrana.

Confiança en les seves possibilitats i en la seva capacitat de diàleg, amb actituds bàsiques per encarar els reptes del present i del futur immediat.

Pretenem tornar a les millors tradicions i als millors temps de la política andorrana: els que van fer possible la construcció d'un país entre tots i per a tots amb la Constitució del 1993.

Perquè no estem incapacitats per l'acord. Ben al contrari és quan els progressistes tenim majoria que són possibles els acords.

Ens proposem normalitzar la política andorrana perquè volem fer que sigui normal l'acord intern capaç de garantir que Andorra tingui futur com a país i deixi de ser un

conglomerat caòtic de ciutadans, grups de pressió, parròquies, sindicats i associacions enfrontades.

Per aquest motiu la recomposició i l'ampliació d'acords bàsics representa el punt de partida de la proposta electoral que el Partit Socialdemòcrata amb l'Alternativa ofereix a la societat andorrana.

Una societat que, al nostre entendre, només podrà avançar a partir de dos grans acords d'importància estratègica que els socialdemòcrates defensem i que un cap de Govern socialdemòcrata impulsarà des del primer moment:

- Acord polític nacional per a les relacions econòmiques i socials amb Europa;
- Acord entre el Govern i els agents econòmics i socials per tirar endavant un gran pacte pel treball i el desenvolupament econòmic.

IV. NOVES PRIORITATS: IGUALTAT D'OPORTUNITATS I DRETS SOCIALS

Aquests dos gran acords –per a construir un nou país per tots, embrancat a Europa, i per assolir un pacte econòmic i social– són els pilars de la política de canvi que els socialdemòcrates defensem.

Ho són, perquè una política progressista només es pot dur endavant en un marc d'estabilitat i d'integració política.

I ho són, també, perquè són indicatius de les noves prioritats polítiques amb que treballarà un govern de l'Alternativa amb un cap de Govern socialdemòcrata.

Les prioritats polítiques que els socialdemòcrates contemplem estan relacionades amb les llibertats, els drets i el benestar de la ciutadania andorrana i no pas amb les obsessions d'aparentar i malgastar des dels despatxos ministerials.

I en coherència amb aquestes prioritats, el canvi que el PS proposa persegueix objectius clars i compartits per una majoria de la nostra societat: defensa intransigent de l'interès general en l'acció de govern, més acord polític i institucional amb Europa, més benestar i més drets socials.

Per això el nostre programa electoral es centra bàsicament en mesures per desenvolupar tres grans línies d'acció de Govern:

- 1) Política de regeneració, de reforçament de la democràcia i la transparència.
- 2) Política econòmica de modernització i progrés.
- 3) Polítiques pel desenvolupament dels drets socials de les ciutadanes i ciutadans d'Andorra.

a) Un canvi per reforçar la democràcia i la participació.

Els socialdemòcrates proposem una sèrie de mesures de regeneració democràtica que considerem d'aplicació urgent en un país que pateix dèficits democràtics derivats de la patrimonialització de les institucions i dels recursos públics per part del govern del PLA, particularment a la RTVA S.A.

Ens comprometem a impregnar de transparència tots els aspectes de la gestió política i administrativa: l'actuació de les institucions, el procediment administratiu, la gestió de la funció pública, la prestació dels serveis públics i l'actuació de les empreses públiques vinculades a l'Administració.

El nostre govern oferirà informació permanent i comprensible sobre les seves actuacions, amb la finalitat de superar la malfiança que sovint tenen els ciutadans en relació a les institucions públiques.

b) Un canvi per la modernització i el progrés d'Andorra.

Proposem una acció política econòmica que es fonamenta en una visió moderna de la societat, inspirada en la tradició socialdemòcrata europea per buscar l'interès col·lectiu de la societat.

La nostra proposta econòmica està treballada i preparada per beneficiar l'interès general de manera que, d'aquí a quatre anys una majoria de ciutadanes i ciutadans estiguin millor, en la seva qualitat de vida i en els ingressos del seu treball, que no pas ho estan ara.

El nostre model de país es basa en la gestió sostenible dels recursos naturals i de la preservació i millora del medi.

I s'acompanya d'una redistribució dels recursos que faci possible un sistema de protecció social que garanteixi una major estabilitat a tots els ciutadans i ciutadanes tant si són empresaris com professionals, treballadors assalariats, joves i estudiants o gent gran.

Per iniciar aquest nou model i consolidar-lo plantegem una reforma seriosa que permeti:

1. Un acord d'associació i una política d'embranchament amb la Unió Europea que ens permeti sortir de la llista de paradisos fiscals, la qual cosa suposarà ampliar les perspectives de negoci de moltes empreses i professionals andorrans i també facilitarà el desenvolupament de negocis i carreres professionals dels joves andorrans a l'estranger.

Abans d'ahir, a Barcelona, vaig parlar de la situació de la Sandra AMAT, estudiant d'econòmiques, que va explicar públicament el passat 11 de

novembre el veritable “via crucis” que ha patit ella i tants altres estudiants andorrans. I vaig dir que el canvi que defensem començarà parlant seriosament amb el govern espanyol per trobar una solució, ràpida i adequada, als inadmissibles problemes que tenen els joves que estudien i volen treballar a Catalunya i a Espanya.

Una gran diferència, un gran canvi, front a la política liberal que no ha resolt els problemes dels joves andorrans que volen viure i treballar a Espanya ni ha ajudat als empresaris i professionals, que es veuen castigats fiscalment a Espanya i arreu d'Europa.

2. Un nou sistema fiscal basat en l'equilibri entre fiscalitat indirecta i directa. Això permet, d'una banda, reduir la fiscalitat indirecta respecte a l'actual per fer guanyar competitivitat a les empreses, contribuir a una major activitat econòmica i oportunitats de negoci i, per tant, facilitar la creació de nous llocs de treball; de l'altra, es contribueix de manera més justa a les necessitats de finançament de l'Estat per mitjà d'una fiscalitat directa clara i amb tipus impositius baixos.
3. La defensa del nostre patrimoni natural amb una política basada en la gestió dels recursos naturals racionalitzats i optimitzats, que redueixin la dependència energètica de l'exterior i que no només garanteixin la conservació del patrimoni col·lectiu, sinó que el posin en valor. Qüestió indispensable per a redreçar i consolidar el nostre turisme.

c) Un canvi per construir l'Andorra social.

El canvi que defensem ha d'abastar, igualment, la política social que ha patit una postergació contínua durant els mandats liberals. Perquè sabem que hi ha un debat social que es vol tapar i existeixen causes de malestar social a Andorra que no es veuen reflectits en el triomfalisme del discurs oficial.

Ens proposem activar polítiques tendents a ampliar els drets socials dels ciutadans i les ciutadanes, amb un sistema de protecció social reforçat, amb l'augment de les pensions i la millora de l'educació en totes les branques d'edat. Amb ajuts als joves i a les famílies monoparentals.

NECESSITAT DE L'ALTERNANÇA: UNA ANDORRA PER TOTHOM

Som molt conscients que existeixen les condicions perquè el canvi que proposem es converteixi en realitat.

Hi ha una societat madura que està preparada pel canvi, hi ha un desig general de posar fi a les dues Andorres, a les polítiques que no respecten l'interès general.

Hi ha un esgotament clar del cicle polític liberal.

L'alternança que proposem es fomenta en el diàleg, en la integració i en la igualtat, perquè Andorra no és propietat privada de ningú, sinó que pertany a tots els seus ciutadans i ciutadanes des de l'assumpció d'uns principis i valors comuns.

Volem construir una Andorra que es mogui amb una ferma voluntat de futur en prosperitat. No és hora de queixar-se sinó d'afirmar i de proposar.

La ciutadania d'aquest país sap que som una força política solvent i responsable.

La gent ha vist la feina que els socialdemòcrates hem fet a l'oposició i ens ha vist ocupant-nos dels problemes del país.

Ens ha vist impulsar els grans acords socials de la legislatura per augmentar les pensions i ajudar les famílies mentre altres, des del Govern, es barallaven cada vegada que calia adoptar polítiques pel benestar de la ciutadania.

Ens ha vist oferir estabilitat, seguretat i confiança perquè les conseqüències de la crisi econòmica no la paguin sempre els que menys tenen.

I ens ha vist també al costat de les empreses, dels nostres empresaris, donant suport a la seva aposta per poder treballar fora d'Andorra, per la competitivitat, defensant un acord d'associació amb la Unió Europea i proposant una nova fiscalitat que ajudi i no ensorri les empreses.

Tenim molta feina fins a les eleccions de la primavera.

Hem d'arribar a totes les cases per dir als ciutadans que el seu suport és decisiu.

Que cap vot pel canvi es pot quedar a casa.

Que el canvi el farem possible els homes i les dones d'Andorra.

I, que ningú ho dubti, si la ciutadania vota canvi, hi haurà canvi.

I amb el canvi posarem en marxa un govern de l'Alternativa amb un cap de govern socialdemòcrata.

El canvi no és per passar factures, ni per trencar el que s'ha pogut construir, amb el nostre esforç, des de la Constitució.

El canvi és assegurar una veritable igualtat d'oportunitats per tots els homes i dones que viuen i treballen a Andorra, amb independència del seu origen o de les seves opcions ideològiques i polítiques.

El canvi és obrir de bat a bat portes que avui només s'obren per a una part de la ciutadania mentre es tanquen per una altra.

El canvi és obrir les finestres de l'Edifici Administratiu perquè un aire nou ens permeti respirar millor.

El canvi és governar donant comptes al Consell General, davant dels representants de la voluntat popular, i no governar al marge del parlament o, el que encara és pitjor, contra el Consell General, com ha fet sovint el govern Pintat.

Els quatre anys del govern Pintat han deixat com a resultat una societat farta, cansada i avorrida. Una ciutadania que en lloc de mirar amb optimisme el futur, es mira a si mateixa amb desconfiança.

Per això la primera feina que ens espera és refer la unitat d'Andorra i acabar amb l'existència de dues Andorres. Per aconseguir un govern seriós d'una Andorra que mira endavant

I aquesta és una tasca que els socialdemòcrates no farem ni volem fer sols.

Andorra, la societat andorrana, ha de ser una, formada, això sí, per molts ciutadans diferents, que hem decidit viure junts.

A Andorra hi ha molta gent que estem d'acord en les coses més bàsiques, en les més urgents, que cal encarar:

molta gent que vol un cap de Govern que parli clar, que digui clarament on vol anar i que agafi la direcció cap aquella fita amb tranquil·litat, sense ensurts.

Som moltes persones que estem convençudes que en aquest país nostre no hi sobra ningú.

Disposades a lluitar cada matí perquè Andorra progressi, perquè superem la crisi i visquem millor.

Perquè visquem millor tots i totes.

Totes i tots!!!

Mireu, hem de fer que aquesta gent senti ben fort que els socialdemòcrates estem d'acord amb ells. Que estem d'acord amb aquests objectius, i que estem a la seva disposició.

Que volem construir un Govern d'àmplia base social, que no exclogui sinó que sigui una suma positiva, en defensa de l'interès general.

En la nostra Andorra hi cabem tots.

El canvi cap a una nova forma de governar és possible. Ho aconseguirem perquè el canvi més important ja s'ha fet a la societat andorrana: el que ja ha començat a canviar són els ciutadans i les ciutadanes.

Per això us demano a totes i a tots: responsables del Partit, càrrecs públics, militants, simpatitzants, amics i amigues, que en aquesta campanya fem un esforç per sortir a la plaça pública a oferir el nostre treball, la nostra força, i la nostra mà estesa a tots els que volen un canvi a Andorra.

A contactar amb ells, a recollir les propostes que ens facin arribar.

Ser propers i escoltar.

Dir-los que jo vull ser cap de Govern per fer possible que Andorra torni a ser dels seus ciutadans i ciutadanes.

Perquè la ciutadania andorrana recuperi el país i les institucions democràtiques que alguns s'han cregut que eren de la seva exclusiva propietat.

Ha arribat l'hora de recuperar-nos com a país i com a societat.

L'hora de relançar un projecte compartit que avui és més necessari que mai.

El nostre programa assenyala el projecte compartit que Andorra necessita:

- En mesures per sortir de la crisi, per potenciar el nostre teixit empresarial des del diàleg social,
- En el suport a la nostra joventut perquè pugui desenvolupar aquí el seu projecte de vida i tingui accés a una vivenda i una feina dignes. I perquè també pugui viure i treballar a Espanya i arreu d'Europa sense pors ni discriminacions,
- En la millora dels serveis públics: renovant l'educació en diàleg amb la comunitat educativa, per avançar en una escola pública de qualitat i formar els nostres escolars com a veritables ciutadans europeus,
- Frenant la degradació de la sanitat pública, que necessita més especialistes i més mitjans per poder atendre les seves necessitats creixents.

Aquestes seran les meves prioritats perquè són les prioritats del país.

Aquesta és la feina que em posaré al davant quan estigui al front d'un govern de canvi.

Aquesta és l'Andorra que em proposo d'encapçalar: l'Andorra de la igualtat d'oportunitats, l'Andorra de la construcció social. L'Andorra de la ciutadania. L'Andorra real que demana als seus representants que es preocupin de la vida diària de la gent.

Així que hem de mantenir-nos mobilitzats i animats.

Els missatges tremendistes, els discursos de la por i els insults, els hi deixem a ells!

Aquest és el moment de l'esperança i no de la por.

Ens uneix la passió per Andorra i anem a transformar aquesta passió en un compromís pel canvi.

I vull acabar adreçant-me al millor que tenim en aquest partit. A les persones, als nostres militants, simpatitzants i amics.

Gent senzilla i normal, que conec bé, i que també em coneix des de fa molts anys.

Són, sou, l'essència d'aquest partit.

Es pot donar el cas que molts no coneguïn encara totes les propostes i mesures que portem al programa electoral, però saben –sabeu– que els socialdemòcrates defensem sempre, sempre, sempre, la llibertat, la igualtat i la justícia social.

Amb això n'hi ha prou. Aquest és el nostre programa electoral. Aquests són els nostres valors. Aquestes són les nostres cartes de presentació.

I amb elles sortim al carrer, cada matí, ben d'hora, orgullosos de ser socialdemòcrates.

Amb la dignitat de poder mirar als ulls de tothom i dir-los que poden confiar en nosaltres, que ens podem equivocar, però que no els enganyarem.

I que donarem el millor de nosaltres mateixos per fer d'Andorra el país de la llibertat, la igualtat i la justícia social.

Perquè no sabem, ni volem, fer una altra cosa.

Gràcies, Gràcies, Gràcies!

Ànim! Endavant! Bona sort!

Jaume BARTUMEU CASSANY

Ordino, 17 de gener del 2009